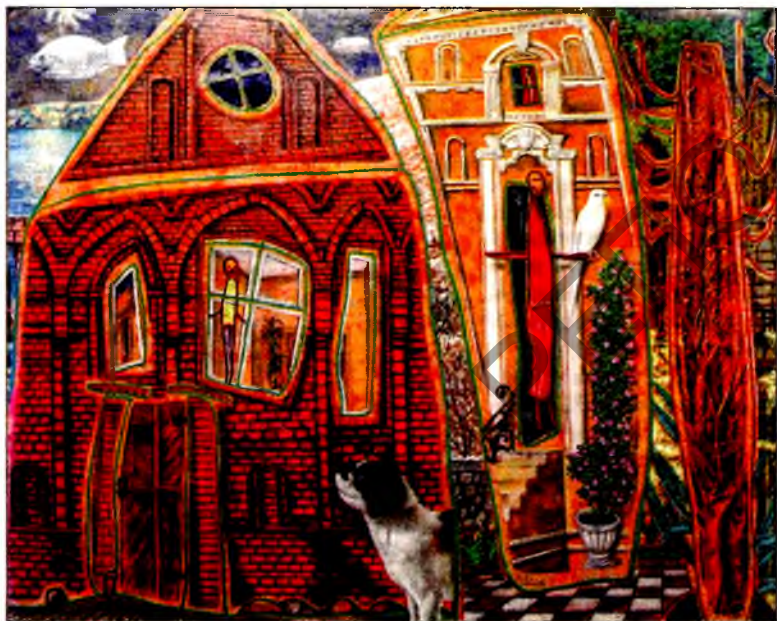

Ён вельмі хацеў у Парыж

Экстравагантны авангардыст і яго дынастыя прадстаўлены ў выставачным праекце «Геніны гены». Акрамя карцін легендарнага Генадзя Хацкевіча на выстаўцы ў Мастацкай галерэі «Універсітэт культуры» дэманструюцца творы яго дзяцей Аляксея і Мадлен, а таксама маленькіх унукаў Ганны і Пятра.

Кожны з прысутных мог скласці сваю гісторыю знаёмства з мастаком. Гісторыя ад Ларысы Фінкельштэйн:

— Гена, наш блізкі сябар, быў авангардны і крэатыўны яшчэ тады, калі гэтых слоў услых не гаварылі. У мастацтва ён прыйшоў абсалютна дзіўным: кучаравым, доўгавалосым, вельмі мэтанакіраваным і яркім. Ён заўсёды быў свабодным па духу, думаў неардынарна, гаварыў тое, што думаў, і рабіў тое, што гаварыў. Першыя работы Гены былі брутальныя, жорсткія, пасля сталі больш мяккія, пранікнёныя. Яго жыццёвы і творчы шлях быў ахутаны вялікай агульнай гармоніяй, таму што ў Гены, як

Пётр Хацкевіч, Аляксей Хацкевіч «Дзяцінства». 2013 г.

і ў старажытных мастакоў, жыццё і мастацтва былі сінкрэтычныя. Ён ніколі не звяртаўся да гадоў альбо дат, жыў асобнымі эпохамі, цывілізацыямі. Ён быў вынаходнік.

Гісторыя ад сына — Аляксея Хацкевіча:

— Я задумаў зрабіць гэту выстаўку ў асноўным як праект работ майго бацькі, менавіта таму, што ў яго сёння няма з намі, а творы жывуць. Бацька быў чалавек эпатажны, чалавек-святая, заўсёды нечым цікавіўся, яго перапаўнялі ідэі. Здаралася, што калісьці ён казаў пра сябе, што з'яўляецца рэінкарнацыяй Леанарда да Вінчы. Яго творчыя ідэі заўсёды былі звязаны з тэхнічнымі ведамі, яму хацелася зрабіць свет лепшым, цікавым. Ён сцвярджаў, што многія яго канцэпцыі зашыфраваны ў мастацкіх работах. Таму кожны жадаючы можа паспрабаваць знайсці ў іх навуковае адкрыццё.

Гісторыя ад Алены Донцыс, якая была побач з аўтарам апошніх гады:

— Гена быў чалавекам жывой, несучышнай энергіі. Яго галава поўнілася рознай інфармацыяй. Калі ён не пісаў карціны, то ствараў інжынерныя праекты: розныя плавучыя па вадзе канструкцыі, ровары. Пасля запрашаў маленькіх дзетак альбо сваіх сяброў і ў тым ліку мяне паспрабаваць новае стварэнне. Аднойчы на яго дзень нараджэння мы сабраліся на рацэ Свіслач: да гэтага ён сам збудаваў лодку. Паступова ён сеў у яе і павольна паплыў, пасля чаго канструкцыя пачала апускацца на дно, і Гена апусціўся разам з ёй, а пасля выбраўся на бераг. Гэта гісторыя запомнілася нашым сябрам назаўсёды. Гена ніколі не быў сумным, заўсёды знаходзіў занятка сабе і навакольным.

Гісторыя ад калекцыянера Андрэя Плясанова:

— Ён быў двоечнікам, да чацвёртага курса дрэнна вучыўся. І гэта не сведчыць аб тым, што ён быў дурным чалавекам, наадварот, ён ведаў настолькі шмат, што некаторых людзей сваімі магчымасцямі мог напалохаць. Ён не бачыў сэнсу вучыцца таму, што ўжо ведаў лепш за тых, хто яго

Генадзь Хацкевіч. Работа з цыкла «Сума тэхналогій». 1996 — 1999 г.

вучыў. Напэўна, ужо ні для каго не сакрэт, што Гена — першы ў беларускай гісторыі мастак, які ў 1987 годзе спрабаваў скрасці самалёт. Ён ніколі не быў у Францыі і вельмі хацеў убачыць Парыж, убачыць радзіму такога блізкага яму авангарду. Здзейсніць план па згоме самалёта яму не атрымалася, а вось ажыццявіць мару — пажыць у Францыі — ён змог. Пра Гену можна гаварыць бясконца, бо столькі змяшчаць у сабе жыцця, мар і працаздольнасці мог толькі сапраўдны унікум.

Гісторыя ад сябра юнацтва Леаніда Хобатава:

— З Генай мы разам вучыліся. Менавіта на маіх ваках нараджаўся таленавіты, моцны мастак. Ён быў унікальнай прыродай, супраць якой нельга было супрацьпаставіць ніякую сістэму. Ён адмаўляўся ад акадэмізму і класікі, бо заўсёды сам ведаў свой стыль і магчымасці. Гена не шукаў свой творчы шлях доўга, прырода сама падказала яму, што трэба рабіць — такое здараецца толькі з геніяльнымі людзьмі. Сёння Гену смела можна ўпісваць у гісторыю культуры Беларусі, яго творчасць — высокі ўзровень успрымання жыцця, які сёння дазваляе сябе паважаць.

Вікторыя АСКЕРА